

УДК 811.111'255.4'373.2:003.034/.035]:821.111=161.2(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/102-20>

Ганна КОЛОСОВА,
orcid.org/0000-0003-4224-0371
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
(Київ, Україна) kolosova.hanna@lil.kpi.ua

Анастасія МЯЛО,
orcid.org/0009-0007-1609-9198
студентка II курсу магістратури факультету лінгвістики
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
(Київ, Україна) anastasiyamyalo2004@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОНОМАСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ ОРИГІНАЛУ ТА УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ЦИКЛУ РОМАНІВ АРТУРА КЛАРКА “SPACE ODYSSEY” / «КОСМІЧНА ОДИССЕЯ»)

Дослідження перекладу ономастичних одиниць посідає важливе місце в сучасному перекладознавстві, оскільки власні назви є невід'ємним складником художнього тексту. У статті розглянуто особливості перекладу онімів у науково-фантастичному тексті на матеріалі оригіналу та українського перекладу циклу романів Артура Кларка. Проблему дослідження становить відтворення власних назв у перекладі з урахуванням необхідності збереження їхніх функційно-семантичних особливостей. Особливої ваги ця проблема набуває в науково-фантастичній літературі, де ономастичні одиниці є важливим складником художнього світу, репрезентують специфіку змодельованої реальності та нерідко виступають носіями додаткової смислової інформації. Це зумовлює необхідність комплексного аналізу способів їх передачі засобами мови перекладу з урахуванням особливостей функціонування в художньому тексті. Метою дослідження є визначення основних способів перекладу ономастичних одиниць і встановлення закономірностей збереження їхніх семантики та функцій в українському перекладі. У статті систематизовано ономастичні одиниці циклу романів Артура Кларка «Космічна одиссея», визначено їхні основні семантичні особливості та проаналізовано основні функції власних назв у науково-фантастичному тексті. Основну увагу зосереджено на способах відтворення власних назв в українському перекладі, зокрема застосуванні транскодування (транскрипції та транслітерації), калькування та інших перекладацьких трансформацій. Проаналізовано ступінь збереження функційно-семантичних особливостей онімів у перекладі та встановлено випадки втрат, що виникають у процесі передачі власних назв українською мовою. З'ясовано, що вибір перекладацького прийому безпосередньо впливає на ступінь збереження денотативного й конотативного значення власних назв, а також на реалізацію їхніх основних функцій у тексті перекладу. Результати дослідження дають змогу простежити закономірності відтворення ономастичних одиниць у перекладі науково-фантастичного тексту, оцінити ступінь збереження їхніх функційно-семантичних особливостей українською мовою та визначити основні труднощі, що виникають під час перекладу власних назв у творах наукової фантастики.

Ключові слова: онім, транскодування, транслітерація, транскрипція, калькування, мотивовані/немотивовані оніми, конотативне/денотативне значення.

Hanna KOLOSOVA,

orcid.org/0000-0003-4224-0371

Candidate of Philological Sciences (PhD in Philology),

Associate Professor at the Department of Theory, Practice, and Translation of English

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

(Kyiv, Ukraine) kolosova.hanna@lil.kpi.ua

Anastasiia MIALO,

orcid.org/0009-0007-1609-9198

2nd year master's student at the Faculty of Linguistics

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

(Kyiv, Ukraine) anastasiyamyalo2004@gmail.com

SPECIFIC FEATURES OF THE TRANSLATION OF ONOMASTIC UNITS IN SCIENCE FICTION (BASED ON THE ORIGINAL TEXT AND THE UKRAINIAN TRANSLATION OF ARTHUR CHARLES CLARKE'S "SPACE ODYSSEY" SERIES)

The study of the translation of onomastic units plays an important role in contemporary translation studies, as proper names are an integral part of literary texts. The article examines the peculiarities of translating onomastic units in a science fiction text based on the original and the Ukrainian translation of Arthur C. Clarke's novel series. The research problem lies in the rendering of proper names in translation while preserving their functional and semantic characteristics. This problem is of particular importance in science fiction literature, where onomastic units constitute an important component of the fictional world, represent the specific features of the simulated reality, and often convey additional semantic information. This determines the necessity of a comprehensive analysis of the methods of rendering them through the language of translation, taking into account the peculiarities of their functioning in a literary text. The aim of the study is to identify the principal methods of translating onomastic units and to determine the patterns of preserving their semantics and functions in the Ukrainian translation. This article systematizes the onomastic units from Arthur C. Clarke's "Space Odyssey" series of novels, identifies their main semantic features, and analyzes the primary functions of proper names in science fiction texts. Particular attention is paid to the methods of rendering proper names in the Ukrainian translation, including transcoding (transcription and transliteration), calque, and other translation transformations. The study examines the extent to which the functional and semantic characteristics of onomastic units are preserved in translation and identifies cases of semantic loss occurring in the process of rendering proper names into Ukrainian. It has been established that the choice of a translation strategy directly affects the preservation of the denotative and connotative meanings of proper names, as well as the fulfillment of their principal functions in the translated text. The results of the study make it possible to identify the patterns of rendering onomastic units in the translation of science fiction, assess the degree to which their functional and semantic characteristics are preserved in Ukrainian, and determine the main challenges encountered in translating proper names in science fiction.

Key words: onomastic unit, transcoding, transliteration, transcription, calque, motivated and non-motivated proper names, denotative and connotative component of meaning.

Постановка проблеми. Науково-фантастична література є одним із найбільш складних об'єктів художнього перекладу, оскільки поєднує реальні та вигадані елементи. Важливу роль у формуванні такого простору відіграють ономастичні одиниці, які не лише виконують номінативну функцію, а й беруть участь у створенні авторської картини світу, та відображають особливості змодельованої автором реальності. Саме тому переклад власних назв у науково-фантастичних творах потребує врахування їх функційно-семантичних особливостей.

Проблема дослідження полягає у визначенні закономірностей відтворення власних назв у перекладі науково-фантастичного тексту. Під час передачі онімів перекладачеві необхідно забезпечити збереження не лише їхньої ідентифікаційної ролі, а й тих смислових, функційних і стилістичних осо-

бливостей, які вони реалізують у структурі художнього твору. Це зумовлює необхідність добору таких перекладацьких рішень, які забезпечують адекватне відтворення ономастичного простору оригіналу. Зокрема, використання транскрипції та транслітерації забезпечує збереження графіко-фонетичних особливостей власної назви та її впізнаваність у тексті перекладу, однак не завжди дає змогу повною мірою відтворити її внутрішню форму й конотативне значення. Натомість калькування сприяє збереженню семантики оніма, проте його застосування не завжди дає змогу повною мірою відтворити всі смислові особливості власної назви.

Аналіз досліджень. Теоретичним підґрунтям дослідження є праці українських і зарубіжних науковців, присвячені ономастиці, переклад-

ній ономастиці, теорії художнього перекладу та семантиці мовних одиниць. У роботі враховано наукові положення щодо функцій власних назв у художньому тексті, особливостей перекладу онімів у творах художньої літератури, а також основних способів їх відтворення засобами мови перекладу. Теоретичну основу дослідження становлять праці О. Д. Пискач, В. В. Гордої, Н. В. Рибко, В. І. Карабана та М. Shukurova, положення яких використано для аналізу функційно-семантичних особливостей власних назв і способів їхнього відтворення в українському перекладі циклу романів Артура Кларка «Космічна одіссея».

Матеріалом дослідження слугують оригінальні англomовні тексти романів Артура Кларка “2001: A Space Odyssey”, “2010: Odyssey Two”, а також їхні українські переклади. Одиницями дослідження є ономастичні одиниці різних типів, зокрема антропоніми, топоніми, космоніми, астроніми, хремотоніми, хрононіми та інші власні назви, представлені в текстах оригіналу й перекладу.

Дослідження проведено у кілька етапів із застосуванням комплексу взаємопов’язаних методів. Спостереження застосовано для виявлення та систематизації ономастичних одиниць, представлених у романах Артура Кларка «2001: Космічна одіссея» (“2001: A Space Odyssey”) та «2010: Одіссея-2» (“2010: Odyssey Two”). Аналіз наукових праць з ономастики, семантики та перекладознавства дав змогу сформулювати теоретичне підґрунтя дослідження, зокрема щодо функцій власних назв, особливостей їхнього функційно-семантичного навантаження та основних способів відтворення в перекладі. Порівняльний метод використано для зіставлення англomовних онімів із їхніми українськими відповідниками, визначення способів їхнього відтворення та встановлення закономірностей збереження функційно-семантичних особливостей у перекладі. Синтез та індукція забезпечили узагальнення результатів аналізу й формулювання загальних висновків щодо особливостей відтворення ономастичного простору українською мовою.

Мета статті – аналіз способів відтворення ономастичних одиниць в українському перекладі циклу романів Артура Кларка “Space Odyssey” («Космічна одіссея») та дослідження закономірностей збереження їхніх функційно-семантичних особливостей. Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань: 1) проаналізувати способи перекладу на українську мову ономастичних одиниць в циклі романів “Space Odyssey”; 2) дослідити особливості відтворення різних типів власних назв залежно від обраного способу пере-

кладу; 3) визначити ступінь збереження функційно-семантичних особливостей ономастичних одиниць у перекладі; 4) встановити закономірності використання основних способів перекладу власних назв у досліджуваному матеріалі.

Виклад основного матеріалу. Аналіз особливостей перекладу ономастичних одиниць потребує звернення до низки теоретичних положень, що визначають їхню функційно-семантичну специфіку. Насамперед ідеться про мотивованість власних назв, особливості їхнього денотативного й конотативного значення, функції, які вони реалізують у художньому тексті, а також основні способи їхнього відтворення в перекладі. Розгляд зазначених аспектів становить теоретичне підґрунтя подальшого аналізу фактичного матеріалу.

З погляду семантики важливим є розмежування мотивованих і немотивованих власних назв. Мотивованими вважаються такі оніми, внутрішню форму яких можна пояснити через значення слова або словотвірних компонентів, що лежать в їх основі. Такі назви ще до їх актуалізації в тексті формують у читача певні асоціації. Натомість немотивовані власні назви не мають прозорої внутрішньої форми для сучасного мовця й виконують передусім ідентифікаційну функцію.

Для перекладознавчого аналізу не менш важливим є розмежування денотативного та конотативного значення. Денотативне значення є буквальним, словниковим і безпосередньо називає об’єкт дійсності, тоді як конотативне охоплює емоційні, культурні та асоціативні відтінки, що доповнюють основне значення мовної одиниці. На відміну від денотативного, яке є відносно стабільним і загальноприйнятим, конотативне значення залежить від контексту, культури та мовного досвіду носіїв мови (Shukurova, 2025).

Отже, семантичні особливості власної назви знаходять своє практичне втілення через функції, які вона виконує в тексті. Саме функціонування оніма дозволяє реалізувати його денотативні та конотативні характеристики в конкретному художньому контексті. У сучасній ономастиці запропоновано різні підходи до класифікації функцій власних назв. О. Д. Пискач виокремлює такі основні функції онімів як номінативна, ідентифікаційна, диференційна, соціальна, емоційна, акумулятивна, дейктична (вказівна), експресивна, естетична й стилістична (Пискач О. Д., 2024: 31).

У процесі перекладу власних назв їхні семантичні особливості можуть бути відтворені повністю, частково або втрачені. Залежно від особливостей оніма та обраної перекладацької стратегії у перекладі можуть зберігатися або не

зберігатися його мотивованість, денотативне й конотативне значення, а також асоціативні зв'язки, закладені автором. Саме тому під час аналізу перекладу власних назв важливо враховувати не лише правильність їх формального відтворення, а й ступінь збереження їхніх функційно-семантичних особливостей.

Згідно з працею І. Карабана (Карабан, 2004: 421–436), власні назви при перекладі можна передати такими способами:

- транскодуванням, тобто транскрибуванням або транслітерацією, чи поєднанням цих способів. Транслітерування – це формальне відтворення початкової лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу; буквена імітація форми початкового слова (Рибко, 2018: 328). При транскрипції слово записується буквами кирилиці, при цьому перекладач орієнтується на точну відповідність звучанню слова мовою оригіналу (Рибко, 2018: 328);

- калькування – дослівний переклад, тобто засіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин (морфем або слів) їх лексичними відповідниками у мові перекладу (Рибко, 2018: 329);

- описовий переклад – передача значення слова мови оригіналу при допомозі розповсюдженного пояснення (Горда, 2020: 309);

- а також змішаним способом, тобто поєднанням кількох способів.

У ході дослідження з'ясовано, що під час перекладу великої частини вжитих у романі власних назв використано такий спосіб їх передачі, як транслітерація. Застосування цього способу зумовлене прагненням перекладача максимально зберегти форму власної назви та забезпечити її впізнаваність у перекладі. Найчастіше транслітерація використовується під час передачі астронімів, топонімів, антропонімів, назв космічної техніки та окремих аббревіатур. Так, шляхом транслітерації відтворено назви небесних тіл Mars – Марс, Jupiter – Юпітер, Saturn – Сатурн, географічні назви New Mexico – Нью-Мексико, Colorado – Колорадо; антропоніми Ralph Halvorsen – Ралф Галворсен, Whitehead – Вайтгед, Kaminski – Камінські, Miss Simmons – місс Сіммонс, Miss Flemming – місс Флеммінг, Dr. Chandra – доктор Чандра; назви космічних апаратів Discovery – Діскавері, Orion III – Оріон III, Aries-1B – Аріес-1В, Orbiter M 15 – Орбітер М 15; а також аббревіатури NASA – НАСА, AE-35 – АЕ-35, IBM – ІВМ. До цієї групи належить і назва місячної бази Clavius – Клавіус.

Транскрипція у досліджуваному матеріалі представлена порівняно меншою кількістю прикладів.

Вона використовується переважно для передачі окремих назв космічних кораблів та астронімів, коли пріоритетним є відтворення фонетичного образу оригіналу. Зокрема, шляхом транскрипції передано назви космічних кораблів Tsien – Цянь, Marie Celeste – Марія Целеста, Voyager – Вояжер, а також астроніми Tycho – Тіхо, Ganymede – Ганімед, Japetus – Япет, Alpha Centauri – Альфа Центавра, Tethys – Тетіс, Enceladus – Енцелад, Pasiphae – Пасифая.

Поряд із цим у перекладі простежуються приклади змішаного транскодування, коли відтворення власної назви здійснюється шляхом поєднання елементів транскрипції та транслітерації. До цієї групи належать переважно антропоніми, зокрема David Bowman – Девід Боумен, Frank Poole – Френк Пул, Heywood Floyd – Гейвуд Флойд, Chris Floyd – Кріс Флойд, Walter Curnow – Вальтер Керноу, Betty Fernandez (Schultz) – Бетті Фернандес (Шульц), Jessie Bowman – Джессі Боумен.

Переважна більшість наведених власних назв є немотивованими онімами, значення яких не пояснюється через будову чи значення слова. Їх основним семантичним компонентом є денотативне значення, оскільки вони лише називають конкретних осіб, небесні тіла, географічні об'єкти чи технічні засоби без додаткового смислового навантаження. Конотативне значення у більшості зазначених онімів відсутнє, оскільки вони не містять додаткових емоційних, оцінних чи культурно-асоціативних відтінків. Тому переклад шляхом транскодування не спричиняє функційно-семантичних втрат. Унаслідок цього повною мірою зберігаються номінативна та ідентифікаційна функції наведених власних назв.

Водночас серед проаналізованих власних назв трапляються окремі оніми, функційно-семантичні характеристики яких не можуть бути повністю відтворені під час перекладу. Показовим прикладом є назва космічного корабля Discovery – Діскавері. Денотативне значення англійської лексики “discovery” – «відкриття» у процесі передачі назви шляхом транслітерації стає незрозумілим для більшості україномовних читачів, оскільки власна назва «Діскавері» вже не асоціюється з її словниковим значенням. Унаслідок цього втрачається й конотативне значення оніма, адже зникають асоціації з відкриттям, дослідженням, науковим пізнанням та освоєнням нового, які закладені в оригінальній назві. Водночас повністю зберігаються номінативна, ідентифікаційна та диференційна функції власної назви, оскільки вона й надалі позначає той самий космічний корабель і дає змогу відмежувати його від інших об'єктів

художнього світу твору. Натомість акумулятивна функція реалізується лише частково, адже втрата внутрішньої форми назви призводить до зникнення тих смислових асоціацій, які пов'язують її з ідеєю відкриття та наукового пізнання.

Калькування як і транслітерація є одним із продуктивних способів передачі власних назв у досліджуваному матеріалі. Використання цього способу зумовлене прагненням перекладача максимально зберегти семантику оригінальної назви шляхом дослівного відтворення її складових компонентів засобами української мови. У такий спосіб передано антропоніми Moon-Watcher – Задивлений на Місяць, Old One – Старий, White Hair – Сивий, One-Ear – Однорухий, назву групи Others – Інші, назви організацій the National Council of Astronautics – Національна рада астронавтики, European Space Administration – Європейська космічна адміністрація, назву космічного об'єкта Space Station One – Космічна станція-1, назва істоти, на яку перетворюється Девід Боумен після проходження крізь зоряні ворота Star-Child – Дитя зірок.

До мотивованих власних назв у наведених прикладах належать передусім антропоніми Moon-Watcher, Old One, White Hair, One-Ear, а також складені назви установ і космічних об'єктів the National Council of Astronautics, European Space Administration, Space Station One, значення яких безпосередньо пояснюється через значення їхніх компонентів. Саме тому калькування забезпечує повне збереження їхнього денотативного значення, оскільки український читач без труднощів сприймає пряме значення кожного складника назви. Водночас у більшості цих онімів повністю відтворюється й конотативне значення. Так, назви Moon-Watcher, Old One, White Hair та One-Ear не лише називають персонажів, а й одразу характеризують їх, викликаючи відповідні асоціації із зовнішністю, віком або особливостями поведінки. Завдяки цьому повною мірою реалізуються номінативна, ідентифікаційна, диференційна, експресивна та стилістична функції власних назв, оскільки вони не лише називають персонажів, а й створюють додаткові смислові асоціації. У назвах установ The National Council of Astronautics, European Space Administration поряд із номінативною, ідентифікаційною і диференційною реалізуються також соціальна та акумулятивна функції, оскільки вони відображають структуру суспільства майбутнього, систему управління космічними програмами й накопичують інформацію про науково-технічні реалії художнього світу твору.

Також показовим є приклад Star-Child – Дитя Зірок. Назва є мотивованою, оскільки утворена

поєднанням компонентів “star” і “child”, значення яких легко інтерпретується як в англійській, так і в українській мовах. Калькування забезпечує повне збереження денотативного значення оніма та відтворює його конотацію, адже назва викликає асоціації з новим етапом розвитку, переродженням і переходом до вищої форми існування. У перекладі зберігаються номінативна, ідентифікаційна, диференційна, експресивна, стилістична та естетична функції власної назви, оскільки вона не лише ідентифікує нову форму існування Девіда Боумена, а й передає закладену автором концепцію трансформації людини в нову форму буття.

Описовий переклад як окремий спосіб передачі власних назв у досліджуваному матеріалі не використовується. Це зумовлено тим, що описовий переклад передбачає значне відхилення від структури оригінальної назви, тоді як у перекладі циклу романів Артура Кларка перекладач прагне максимально зберегти форму, семантичні особливості та функційне навантаження онімів.

Описовий переклад у досліджуваному матеріалі представлений лише одним випадком. Так, назву “Mission Control” передано українською мовою як Центр керування польотом. У цьому випадку перекладач відмовляється від буквального відтворення структури оригінальної назви та передає її через опис функціонального призначення відповідного об'єкта. Назва “Mission Control” є мотивованою, оскільки її значення пояснюється через компоненти “mission” і “control”. Використання описового перекладу забезпечує повне збереження денотативного значення, адже український читач чітко розуміє, що йдеться про центр, який здійснює керування космічним польотом. Конотативне значення у цієї назви практично відсутнє як в оригіналі, так і в перекладі, тому його втрат не відбувається. У результаті повною мірою реалізуються номінативна, ідентифікаційна та диференційна функції власної назви.

Змішаний спосіб передачі власних назв у досліджуваному матеріалі представлений лише одним випадком. Так, назву роману “A Space Odyssey” передано українською мовою як «Космічна одісея». У цьому випадку поєднано два різні способи перекладу: компонент “Space” відтворено шляхом калькування (космічна), тоді як компонент “Odyssey” передано за допомогою традиційного відповідника (одісея).

Назва “A Space Odyssey” є мотивованою, оскільки її значення пояснюється через значення окремих компонентів. Використання змішаного способу передачі забезпечує повне збереження денотативного значення, адже український читач

сприймає назву як таку, що позначає космічну подорож або космічну історію. Водночас повністю зберігається й конотативне значення, оскільки компонент «одісея» викликає ті самі культурні та літературні асоціації з тривалою, складною й небезпечною мандрівкою. Завдяки цьому в перекладі повною мірою реалізуються номінативна, ідентифікаційна, диференційна, експресивна, естетична та стилістична функції власної назви, оскільки вона не лише називає художній твір, а й відтворює закладену автором концепцію, виражену у власній назві.

Отримані результати засвідчують, що під час перекладу власних назв циклу романів Артура Кларка «Космічна одісея» перекладач добирає перекладацькі прийоми з урахуванням структурно-семантичних особливостей кожного оніма. Проведений аналіз дав змогу простежити особливості передачі мотивованих і немотивованих власних назв, визначити ступінь збереження їх семантики, а також встановити, якою мірою в перекладі відтворюються функції онімів. Це свідчить про прагнення перекладача максимально зберегти функційно-семантичні характеристики власних назв.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу встановити основні закономірності відтворення власних назв у циклі романів Артура Кларка «Космічна одісея» українською мовою.

Найпродуктивнішими способами передачі онімів виявилися транслітерація та калькування, які охоплюють переважну більшість проаналізованих прикладів. Рідше застосовуються транскрипція та змішане транскодування, тоді як описовий переклад та переклад за допомогою поєднання кількох способів представлені лише поодинокими випадками.

Проведений аналіз дозволив встановити, що ступінь збереження функційно-семантичних осо-

бливостей ономастичних одиниць безпосередньо залежить від обраного способу їхнього відтворення та ступеня мотивованості власної назви. Так, під час передачі немотивованих онімів засобами транскодування функційно-семантичні втрати практично відсутні, що зумовлено тим, що більшість проаналізованих власних назв належать саме до немотивованих онімів і реалізують переважно денотативне значення, не включаючи вираженого конотативного компонента. Такі назви виконують насамперед номінативну, ідентифікаційну та диференційну функції, які повною мірою зберігаються в перекладі. Натомість використання транскодування для передачі мотивованих власних назв може призводити до часткової втрати їхнього функційно-семантичних особливостей внаслідок нівелювання внутрішньої форми, що, своєю чергою, зумовлює втрату або послаблення конотативного значення та окремих функцій, пов'язаних із реалізацією закладених автором смислових асоціацій.

Водночас аналіз засвідчив, що калькування є найбільш ефективним способом передачі мотивованих власних назв. Значна частина таких онімів характеризується наявністю не лише денотативного, а й конотативного компонента, який реалізується через їхню внутрішню форму. Саме тому калькування забезпечує збереження як прямого значення власної назви, так і закладеного автором смислового навантаження, що, своєю чергою, дозволяє максимально повно відтворити її функційно-семантичний потенціал.

Перспективи подальших досліджень доцільно спрямувати на збільшення кількості ономастичних одиниць за рахунок інших романів циклу “Space Odyssey”, що дозволить встановити, наскільки виявлені закономірності є характерними для ономастичного простору всього циклу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горда В. Перекладна ономастика та особливості перекладів творів фентезі. *Молодий вчений*. 2020. Т. 2, № 12 (88). С. 306–310. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/69/64/> (дата звернення: 05.06.2026).
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. 4-те вид. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 575 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf (дата звернення: 10.06.2026).
3. Кларк А. 2001: Космічна одісея. / пер. з англ. В. Зенгва. «Клуб Сімейн. Дозвілля», 2020. 224 с.
4. Кларк А. 2010: Друга одісея. / пер. з англ. В. Зенгва. «Клуб Сімейн. Дозвілля», 2020. 224 с.
5. Пискач О. Д. Функційне навантаження власних назв у мовотворчості Федора Потушняка. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Т. 2, № 33. С. 30–35. URL: https://zfsjournal.uzhnu.uz.ua/archive/33/part_2/7.pdf (дата звернення: 15.06.2026).
6. Рибко Н. В. Переклад власних назв. *Матеріали XLVII науково-техн. конф. підрозділів Вінницького національного технічного університету (НТКП ВНТУ–2018)*, 14–23 берез. 2018 р. Вінниця, 2018. С. 328–329. URL: https://conferences.vntu.edu.ua/public/files/1/vntu_2018_netpub.pdf (дата звернення: 24.06.2026).
7. Clarke A. C. 2001: A Space Odyssey. Orbit, 2018. 288 p.
8. Clarke A. C. 2010: Odyssey Two. HarperCollins Publishers, 2011. 304 p.

9. Shukurova M. A. Denotative and connotative meaning of words in english: a linguistic perspective. *AMERICAN journal of language, literacy and learning in STEM education*. . 2026. Vol. 4, no. 1. P. 12–14. URL: <https://grnjournal.us/index.php/STEM/article/view/8930/8670> (date of access: 30.06.2026).

REFERENCES

1. Horda V. (2020) Perekladna onomastyka ta osoblyvosti perekladiv tvoriv fentezi. [Onomastics in Translation and the Peculiarities of Translating Fantasy Literary Works] *Molodyi vchenyi*. Vol. 2, № 12 (88). 306–310. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/69/64/> (date of access: 05.06.2026). [in Ukrainian].
2. Karaban V. I. (2004) Pereklad anhliiskoi naukovoï i tekhnichnoi literatury. [Translation of English Scientific and Technical Literature] 4-te vyd. Vinnytsia : NOVA KNYHA. 575 s. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf (date of access: 10.06.2026) [in Ukrainian].
3. Klark A. (2020) 2001: Kosmichna odisseia. [2001: A Space Odyssey] / per. z anhli. V. Zenhva. “Klub Simein. Dozvillia”, 224 s. [in Ukrainian].
4. Klark A. (2020) 2010: Druha odisseia. [2010: Odyssey Two] / per. z anhli. V. Zenhva. “Klub Simein. Dozvillia”, 224 s. [in Ukrainian].
5. Pyskach O. D. (2024) Funktsiine navantazhennia vlasnykh nazv u movotvorchosti Fedora Potushniaka. [The Functional Role of Proper Names in the Literary Works of Fedir Potushniak] *Zakarpatski filolohichni studii*. Vol. 2, № 33. 30–35. URL: https://zfsjournal.uzhnu.uz.ua/archive/33/part_2/7.pdf (date of access: 15.06.2026) [in Ukrainian].
6. Rybko N. V. (2018) Pereklad vlasnykh nazv. [Translation of Proper Names] *Materialy XLVII naukovy-tekhn. konf. pidrozdiliv Vinnytskoho natsionalnoho tekhnichnoho univertsytetu (NTKP VNTU–2018)*, 14–23 berez. 2018 r. Vinnytsia. 328–329. URL: https://conferences.vntu.edu.ua/public/files/1/vntu_2018_netpub.pdf (date of access: 24.06.2026) [in Ukrainian].
7. Clarke A. C. (2018) 2001: A Space Odyssey. Orbit. 288 p.
8. Clarke A. C. (2011) 2010: Odyssey Two. HarperCollins Publishers. 304 p.
9. Shukurova M. A. (2026) Denotative and connotative meaning of words in english: a linguistic perspective. *AMERICAN journal of language, literacy and learning in STEM education*. Vol. 4, no. 1. 12–14. URL: <https://grnjournal.us/index.php/STEM/article/view/8930/8670> (date of access: 30.06.2026).

Дата першого надходження статті до видання: 05.08.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.09.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

